

Α΄ ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ Α΄ μέρος

Η πρώτη κλίση στα αρχαία ελληνικά περιλαμβάνει:

1. αρσενικά σε **-ας** και σε **-ης**
π.χ. ὁ λοχί**ας**, ὁ στρατιώ**της**
2. θηλυκά σε **-α** και σε **-η**,
π.χ. ὥρ**α**, γλῶσσ**α**, ψυχ**ή**

Εδώ όμως χρειάζεται λίγη προσοχή, γιατί από τα θηλυκά σε **-α**:

- άλλα σχηματίζουν τη γενική και τη δοτική ενικού με **α** στην κατάληξη, π.χ.
ἡ ὥρ**α**, τῆς ὥρ**ας**, ... και
- άλλα σχηματίζουν τη γενική και τη δοτική ενικού με **η** στην κατάληξη, π.χ.
ἡ γλῶσσ**α**, τῆς γλῶσσ**ης**, ...

Πότε γίνεται το ένα ή το άλλο θα το δούμε παρακάτω, όταν θα εξετάσουμε την κλίση των θηλυκών.

Προς το παρόν ας έχουμε στο νου μας τις παρακάτω παρατηρήσεις:

Παρατηρήσεις:

- ❖ Το **-α-** στην κατάληξη **-α** είναι άλλοτε μακρόχρονο και άλλοτε βραχύχρονο (δες παρακάτω).
- ❖ Το **-α-** στην αιτιατική και στην κλητική ενικού είναι ὅ,τι και στην ονομαστική.
- ❖ Το **-α-** στην κατάληξη **-ας** σε οποιαδήποτε πτώση είναι πάντοτε **μακρόχρονο**, π.χ. ὁ νεανί**α**ς, τῆς χώρ**α**ς, τὰς χώρ**α**ς, τὰς γλῶσσ**α**ς
- ❖ Η γενική του πληθυντικού τονίζεται στη λήγουσα και παίρνει περισπωμένη, π.χ. τῶν χωρῶ**ν**.

Καταλήξεις των ουσιαστικῶν της α' κλίσης

Τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ας** και σε **-ης** είναι παρόμοια με τα νέα ελληνικά. Βεβαίως έχουν και κάποιες διαφορές.

Οι καταλήξεις των ουσιαστικῶν της α' κλίσης είναι οι παρακάτω. Ὅπως διαπιστώνεις, στον πληθυντικό αριθμό τα αρσενικά και τα θηλυκά έχουν τις ίδιες καταλήξεις.

Ενικός αριθμός				
	Αρσενικά		Θηλυκά	
	σε -ας	σε -ης	σε -α	σε -η
ον.	-ας	-ης	-α	-η
γεν.	-ου	-ου	-ας ἢ -ης	-ης
δοτ.	-α	-η	-α ἢ -η	-η
αιτ.	-αν	-ην	-αν	-ην
κλ.	-α	-α ἢ -η	-α	-η

Πληθυντικός αριθμός	
ΟΝ.	-αι
ΓΕΝ.	-ῶν
ΔΟΤ.	-αις
ΑΙΤ.	-ας
ΚΛ.	-αι

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Αρσενικά σε **-ας** και σε **-ης**

	σε -ας	σε -ης (οξύτονα)	σε -ης (παροξύτονα)	σε -ης
ὁ τοῦ τῶ τὸν ῶ	νεανί- ας νεανί- ου νεανί- α νεανί- αν νεανί- α	ποιητ- ῆς ποιητ- οῦ ποιητ- ῆ ποιητ- ῆν ποιητ- ᾶ	στρατιώτ- ης στρατιώτ- ου στρατιώτ- η στρατιώτ- ην στρατιώτ- α	εὐπατρίδ- ης εὐπατρίδ- ου εὐπατρίδ- η εὐπατρίδ- ην εὐπατρίδ- η
οἱ τῶν τοῖς τούς ῶ	νεανί- αι νεανι- ῶν νεανί- αις νεανί- ας νεανί- αι	ποιητ- αῖ ποιητ- ῶν ποιητ- αῖς ποιητ- ᾶς ποιητ- αῖ	στρατιώτ- αι στρατιωτ- ῶν στρατιώτ- αις στρατιώτ- ας στρατιώτ- αι	εὐπατρίδ- αι εὐπατριδ- ῶν εὐπατρίδ- αις εὐπατρίδ- ας εὐπατρίδ- αι

Από τα αρσενικά σε **-ης**, σχηματίζουν την κλητική του ενικού σε **-ᾶ**:

- τα εθνικά: ὦ Πέρσα, ὦ Σκύθα
- όσα λήγουν σε **-της**, π.χ. ὦ ποιητᾶ
- τα σύνθετα με β' συνθετικό ρήμα (ἄρχω, τρίβω, πωλῶ, μετρῶ, ὠνοῦμαι, κ.ά) π.χ. ὦ γυμνασιάρχᾶ, ὦ παιδοτρίβα, ὦ βιβλιοπῶλα, ὦ τελῶνα.
(Τα σύνθετα δηλαδή που λήγουν σε: **-άρχης**, **-μέτρης**, **-πώλης**, **-τρίβης**, **-ώνης**)

Για την α' κλίση βλ. και Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής, σελ. 45-48.

ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ!

Να κλίνετε τα ουσιαστικά: **ὁ λοχίας**, **ὁ Πέρσης**, **ὁ Ξέρξης** (μόνο στον ενικό), **ὁ πολίτης**, **ὁ μαθητής**.

Χρήσιμες παρατηρήσεις για τον τονισμό:

- Το **ι** στην κατάληξη **-ίας** είναι βραχύχρονο.
- Το **ι** στην κατάληξη **-ίτης** είναι μακρόχρονο.